

УДК 339.33

Іваненко М. В.

студ. гр. Ю-117 ЗНТУ

ЗЕМЕЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНИ

Земельні ресурси виступають територіальною базою розміщення народногосподарських об'єктів, системи розселення, а також основним засобом виробництва (в першу чергу сільського і лісового господарства). Всі землі України незалежно від їх цільового призначення, господарського використання і особливостей правового режиму відносяться до земельних ресурсів і складають єдиний земельний фонд держави.

Геополітичне положення України та її високий земельно-ресурсний потенціал обумовлюють провідну роль земельного фонду як одного з важливих ресурсів держави, що виступають первинним фактором виробництва і своєрідним фундаментом економічного розвитку.

Земельний фонд України – це сукупність земель усіх форм власності. Він становить 5,7% території Європи. При цьому на загальноєвропейському фоні його вирізняє висока питома вага сільськогосподарських угідь, особливо ріллі, що пов'язано з високою природною якістю українських земель, великою питомою вагою і їхньому складі чорноземів. Так, сільськогосподарські угіддя України становлять 18,9% загальноєвропейських, а рілля – відповідно 26,9%. Відносно території нашої країни сільськогосподарські угіддя займають 41,84млн. га, або 69,3% території, у тому числі 33,19 млн. га ріллі (55%), 7,03 млн. га природних кормових угідь сіножатей і пасовищ (12,6%).

Головними причинами низької віддачі земельного потенціалу в Україні є тривале безгосподарне ставлення до землі, помилкова стратегія

максимального залучення земель до обробітку, недосконалі техніка і технологія обробітку землі та виробництва сільськогосподарської продукції, не виважена цінова політика, недодержання науково обґрунтованих систем ведення землеробства, зокрема внесення недостатньої кількості органічних добрив, низький науково-технічний рівень проектування, будівництва та експлуатації меліоративних систем, недосконала система використання і внесення мінеральних добрив та невиконання природоохоронних, комплексно-меліоративних, протиерозійних та інших заходів.

З огляду на цю ситуацію держава планує здійснити певні заходи щодо збалансування використання і відновлення земельних ресурсів.

Державну політику використання і охорони земель визначає система правових, організаційних, економічних та інших заходів, що мають природоохоронний, ресурсозберігаючий і відтворювальний характер. Зокрема, проводиться інвентаризація земель, закріплених за населеними пунктами, промисловими підприємствами, підприємствами, установами та організаціями транспорту, оборони, лісового фонду, інших земель та виявляються площі, що їх використовують нераціонально або не за цільовим призначенням; визначають землі, що належать до загальнодержавної і комунальної власності; резервуються землі для науково-дослідних робіт і спеціалізованого сільськогосподарського виробництва, природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення; створюється державний реабілітаційний фонд земель з угідь, що потребують вжиття заходів для відновлення їхньої родючості; здійснюється кадастрова оцінка земель, розробляється науково-методична і нормативна документація з визначення базових цін на землю; впроваджується ґрунтозахисна система землеробства.

Важливим напрямом раціоналізації використання земельних ресурсів є поліпшення екологічного стану зрошуваних земель, на яких спостерігається підтоплення, вторинне засолення, водна ерозія, руйнування природної структури ґрунтів тощо.